

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2005-2006

12 juli 2006

VOORSTEL VAN DECREET

**– van de heren Paul Wille, Bart Martens, Erik Matthijs, Mark Demesmaeker,
Jos Bex en Patrick Lachaert –**

houdende de bodemsanering en de bodembescherming

AMENDEMENTEN

AMENDEMENT Nr. 28**voorgesteld door de heer Rudi Daems****Artikel 2****In artikel 2, 18°, eerste lid, a), de woorden “onder levenden” schrappen.****VERANTWOORDING**

Het huidige bodemsaneringsdecreet bepaalt in artikel 2, 18°, wat onder een overdracht van gronden dient te worden verstaan. Deze lijst is een limitatieve lijst. De opsomming van artikel 2, 18°, bodemsaneringsdecreet bevat meer transacties dan de loutere koop-verkoop (overdracht in het gewone taalgebruik). Overeenkomsten i.v.m. een grond die er niet op staan, vallen niet onder de overdrachtsregeling waarvoor volgens het bodemsaneringsdecreet het overmaken van een bodemattest aan de verwerfer van een grond nodig is en die eventueel het opstellen van een oriënterend bodemonderzoek n.a.v. risico-activiteiten en/of risico-inrichtingen vereisen.

Er wordt hier geopteerd om niet enkel de overdrachten onder levenden van het eigendomsrecht op een grond (artikel 2, 18°, a), maar ook de eigendomsverwerving van een grond n.a.v. het openvallen van een erfenis in de definitie van overdracht van gronden op te nemen. Indien ook voor erfenissen het overmaken van een bodemattest vóór het aanvaarden van een erfenis (al dan niet onder voorrecht van boedelbeschrijving) en eventueel het opstellen van een oriënterend bodemonderzoek, indien er op het terrein in het verleden of actueel risico-activiteiten werden of worden uitgeoefend of risico-inrichtingen werden of worden geëxploiteerd, verplicht wordt/worden gesteld, zouden heel wat erfgenamen niet voor onaangename verrassingen komen te staan.

Momenteel gebeurt het vaak dat erfgenamen pas na het aanvaarden van een erfenis geconfronteerd worden met bodemverontreiniging. Ook huidige bodemsaneringsdecreet beschouwt overdrachten van eigendomsrechten op een grond n.a.v. het aanvaarden van een erfenis immers niet als een overdracht. Tijdens de commissiebesprekingen bleek dat de indieners van oordeel zijn dat erfgenamen zich maar moeten beschermen door de erfenis te verwerpen. Dit is evenwel geen realistische benadering van het probleem. Als er meerdere personen samen een grond erven, erven zij deze grond in onverdeeldheid. Voor deze overdracht van de grond valt men dus niet onder de bepalingen van het bodemsaneringsdecreet. Als de erfgenamen uit onverdeeldheid wensen te treden, worden zij daarentegen wel geconfronteerd met de bepalingen van het bodemsaneringsdecreet. Een overdracht onder levenden van een eigendomsrecht op een grond is namelijk zowel in het huidige bodemsaneringsdecreet als het voorstel van decreet een overdracht van gronden die aanleiding kan geven tot het opstellen van een beschrijvend bodemonderzoek en het uitvoeren van bodemsaneringswerken. Artikel 2, 18°, eerste lid, a), dient verruimd te worden zodat ook het openvallen van een erfenis en het daaropvolgende aanvaarden van deze erfenis en

de daaraan gekoppelde eigendomsoverdracht van een grond onder de definitie van een overdracht van gronden valt.

Het valt te verkiezen erfgenamen die geconfronteerd worden met de overdracht van het eigendomsrecht op een grond dezelfde bescherming te geven als personen die van een levend persoon een grond verwerven. Dit kan op eenvoudige wijze door aan de notaris, die de erfenis helpt regelen, de verplichting op te leggen een bodemattest aan te vragen en voor te leggen aan de potentiële erfgenamen. Pas nadat het bodemattest voorgelegd werd, kunnen zij immers met kennis van zaken beslissen of ze de erfenis al dan niet aanvaarden. Voor terreinen waar de kans op de aanwezigheid van bodemverontreiniging reëel is omdat er momenteel of in het verleden activiteiten worden of werden uitgeoefend of risico-inrichtingen worden of werden geëxploiteerd is het aangewezen te bepalen dat de notaris op kosten van de nalatenschap een oriënterend bodemonderzoek laat uitvoeren.

AMENDEMENT Nr. 29**voorgesteld door de heer Rudi Daems****Artikel 3****De voorgestelde tekst van artikel 3, §1, vervangen door wat volgt:**

“§1. Het bodembeleid is het beleid gericht op een duurzaam bodembeheer waarbij tegemoet gekomen wordt aan de behoeften van de huidige generaties zonder de mogelijkheden van de toekomstige generaties om aan hun behoeften te voldoen in het gedrang te brengen. Daarvoor is het beleid in de eerste plaats gericht op het voorkomen van bodemverontreiniging. Verder dient het beleid de kwaliteit van de bodem door bodemsanering en bodembescherming te verzekeren, te behouden en te herstellen, zodat onze bodems in de toekomst nog zoveel mogelijk functies kunnen uitoefenen en er nog verschillende types landgebruik mogelijk blijven. Kwantitatief uitgedrukt betekent dit dat tegen ten laatste 2036 alle ernstige verontreiniging wordt weggenomen. Tevens is het bodembeleid erop gericht een zo breed mogelijk maatschappelijk draagvlak te scheppen, waarbij educatie en voorlichting van de doelgroepen inzake bodembeheer wordt gestimuleerd.”.

VERANTWOORDING

De duurzaamheidsdoelstelling in dit algemene artikel wordt aangevuld met het voorkomingsbeginsel. Verder wordt deze

doelstelling kwantitatief vertaald door de langetermijndoelstelling van het Vlaams leefmilieubeleid om tegen 2036 alle ernstige verontreiniging in Vlaanderen weg te nemen.

AMENDEMENT Nr. 30

voorgesteld door de heer Rudi Daems

Artikel 3

In artikel 3, §2, telkens het woord “richtwaarden” vervangen door het woord “achtergrondwaarden”.

VERANTWOORDING

Het is meer wenselijk dat het behalen van de achtergrondwaarden de basisdoelstelling en dus het uitgangspunt voor alle bodemsanering moet blijven, ook al kan deze achtergrondwaarde niet altijd gehaald worden. Het BATNEEC-principe geldt dan als objectief criterium om de terugsaneerwaarden te bepalen en aldus gemotiveerd af te wijken van de achtergrondwaarde. Als definitie van achtergrondwaarde geldt de definitie van het huidige bodemsaneringsdecreet.

AMENDEMENT Nr. 31

voorgesteld door de heer Rudi Daems

Artikel 3

In artikel 3, §3, de woorden “beantwoorden aan” vervangen door “zijn gelijk aan”.

VERANTWOORDING

‘Beantwoorden aan’ is een begrip dat voor interpretatie vatbaar is, en wordt bijgevolg vervangen door ‘gelijk aan’.

AMENDEMENT Nr. 32

voorgesteld door de heer Rudi Daems

Artikel 29

Er wordt een tweede paragraaf ingevoegd die luidt als volgt:

“§2. Een oriënterend bodemonderzoek wordt uitgevoerd op initiatief van de instrumenterende notaris en op kosten van de nalatenschap indien een erfenis openvalt waarin de overdracht van een grond inbegrepen is.”.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 28.

AMENDEMENT Nr. 33

voorgesteld door de heer Rudi Daems

Artikel 42

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Artikel 42

Met behoud van de bevoegdheden van de toezichthoudende ambtenaren krachtens andere wetten of decreten, kan de OVAM te allen tijde ambtshalve overgaan tot het uitvoeren of aanvullen van een beschrijvend bodemonderzoek.”.

VERANTWOORDING

Af en toe ondervindt de OVAM problemen bij de procedure inzake de opmaak en/of aanvulling van een beschrijvend bodemonderzoek, bijvoorbeeld in een situatie waarbij een saneringsplichtige niet of onvoldoende ingaat op het administratieve verzoek om een beschrijvend bodemonderzoek (BBO) aan te vullen met bijkomende gegevens of onderzoeksresultaten. Hier wordt de mogelijkheid gecreëerd dat OVAM zelf ambtshalve kan overgaan tot de opmaak en/of aanvulling van een beschrijvend bodemonderzoek (BBO).

Het voorstel van decreet voorziet niet in de mogelijkheid voor de OVAM om zelf aanvullingen door te voeren en daarna een beschrijvend bodemonderzoek conform te verklaren. In concrete dossiers doet de OVAM dit echter soms. De betrokken saneringsplichtigen stelden in het verleden beroep in tegen dergelijke OVAM-beslissingen met als argument dat dit niet kon. De minister bevoegd voor Leefmilieu, mevrouw Vera Dua, diende in het verleden dan ook in een aantal dossiers enkele malen *sensu strictu contra legem*, maar wel binnen de geest van het bodemsaneringsdecreet, te beslissen dat de OVAM wel zelf aanvullingen kan uitvoeren indien een saneringsplichtige duidelijk niet ingaat op OVAM-beslissingen die aan deze saneringsplichtige opleggen dat hij aanvullingen moet uitvoeren, zoniet raakt de bodemverontreiniging niet afgebakend en kan de OVAM niet aanmanen om een bodemsaneringsproject op te stellen. Anders oordelen zou immers inhouden dat een saneringsplichtige de eigenlijke sanering voortdurend voor zich uit kan schuiven.

AMENDEMENT Nr. 34

voorgesteld door de heer Rudi Daems

Artikel 83

In artikel 83 na het woord “doel” de woorden “om in afwachting van een definitieve sanering” toevoegen.

VERANTWOORDING

Het is de bedoeling van de decreetgever dat risicobeheer eerder de uitzondering dan de regel moet zijn. Bijgevolg wordt risicobeheer vooral gehanteerd als tijdelijke maatregel om verdere verspreiding van de verontreiniging tegen te gaan, en dus gebeurt in afwachting van een sanering.

In bepaalde gevallen is het zeker verantwoord om aan risicobeheer te doen. Dit kan toegepast als de verontreiniging niet onmiddellijk bereikbaar is, bijvoorbeeld door een constructie die in de weg staat. Risicobeheer kan ook toegepast worden in afwachting van de stopzetting van een exploitatie, of omdat over een afzienbare periode een ruimer infrastructuurproject is gepland. Het gebrek aan financiële draagkracht van de saneringsplichtige mag niet gelden als bepalende factor om tot risicobeheer dan wel effectieve sanering over te gaan.

AMENDEMENT Nr. 35

voorgesteld door de heer Rudi Daems

Artikel 86

Het woord “tien” vervangen door het woord “vijf”.

VERANTWOORDING

Er wordt voorgesteld de periodiciteit voor de actualisatie van een risicobeheersplan terug te brengen van 10 naar 5 jaar, omdat een termijn van 10 jaar te lang wordt geacht. In bepaalde gevallen van bodemverontreiniging kan op 10 jaar immers veel bijkomende milieuschade worden aangericht. Met een periodiciteit van 5 jaar wordt de actualisatie ook geconformeerd met de (strengste) periodiciteit voor de opmaak van een oriënterend bodemonderzoek.

AMENDEMENT Nr. 36

voorgesteld door de heer Rudi Daems

Artikel 89

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement nr. 34.

AMENDEMENT Nr. 37**voorgesteld door de heer Rudi Daems**

Artikel 95

Aan artikel 95, §2, volgende zin toegevoegen:

“De erkende bodemsaneringsorganisaties zijn voor de uitvoering van hun opdracht gehouden de wetgeving op de overheidsopdrachten toe te passen.”.

VERANTWOORDING

Naar aanleiding van een opmerking tijdens de hoorzitting van 29 juni 2006 in de commissie Leefmilieu wordt voorgesteld om de verplichting in te voeren voor de erkende bodemsaneringsorganisaties de wetgeving op de overheidsopdrachten te gebruiken bij de uitvoering van haar maatschappelijke opdracht. Dit verhoogt de transparantie van hun werking. Dit is bovendien meer dan verantwoord omdat deze organisaties veelal ook met overheids gelden zullen werken om hun maatschappelijk doel te realiseren.

AMENDEMENT Nr. 38

**subamendement voorgesteld door de heer Rudi Daems
op amendement nr. 17**

**Aan de voorgestelde tekst van amendement nr. 17 op
artikel 137 volgende zin toevoegen:**

“Deze regeling wordt beperkt tot de gevallen waar de delfstof als bouwstof wordt gebruikt.”.

VERANTWOORDING

Het gebruik van delfstoffen uit ontginningsgebieden als bouwstof wordt uitgesloten uit de grondverzetregeling. Het is evenwel niet wenselijk dat ook delfstof toegepast als ‘bodem’ onttrokken wordt van de grondverzetregeling.

AMENDEMENT Nr. 39**voorgesteld door de heer Rudi Daems**

Artikel 138

**De voorgestelde tekst van artikel 138, §1, vervangen
door wat volgt:**

“§1. Bij het gebruik van uitgegraven bodem geldt het stand-stillbeginsel. Om de verspreiding van bodemverontreiniging te voorkomen en te beheersen stelt de Vlaamse Regering nadere regelen vast betreffende de voorwaarden voor het gebruik van uitgegraven bodem, de procedure voor het traceren van uitgegraven bodem en de taken die een bodembeheerorganisatie, tussen-tijdse opslagplaats en grondreinigingscentrum als vermeld in artikel 139 hierbij vervult.”.

VERANTWOORDING

Het stand-stillbeginsel bij uitgegraven bodem wordt decretaal verankerd omdat grondverzet niet tot gevolg mag hebben dat de kwaliteit van de bodem op een bepaalde plaats zou achteruit zou gaan.

Ook wordt het voorkomingsbeginsel ter verduidelijking toegevoegd omdat het beheersen van bodemverontreiniging in de eerste plaats en zoveel mogelijk het voorkomen van nieuwe verontreiniging moet zijn.

AMENDEMENT Nr. 40**voorgesteld door de heer Rudi Daems**

Artikel 177

**Aan artikel 177, waarvan de huidige tekst §1 wordt,
een nieuwe §2 toevoegen, die luidt als volgt:**

“§2. De bepalingen van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering blijven van toepassing op:

- alle oriënterende bodemonderzoeken, beschrijvende bodemonderzoeken en bodemsaneringsprojecten die voor de inwerkingtreding van dit decreet aan de OVAM werden bezorgd;*

- *eindverklaringen die dienen afgeleverd te worden na de inwerkingtreding van dit decreet én waarvoor het bodemsaneringsproject conform verklaard werd voor de inwerkingtreding van dit decreet;*
- *alle aan de OVAM overgemaakte standpunten inzake de betwisting van de saneringsplicht die voor de inwerkingtreding van dit decreet aan de OVAM werden betekend;*
- *alle administratieve beroepen die aan de Vlaamse Regering werden betekend voor de inwerkingtreding van dit decreet;*
- *de besluiten houdende erkenning als bodemsaneringsdeskundige blijven van kracht.”.*

den, zullen deze standpunten of beroepschriften ongegrond dienen te worden bevonden. Enkel indien men zowel zou aantonen dat men zowel aan de huidige als de toekomstige voorwaarden voldoet en zo ‘gokt’ op het ogenblik waarop de aanvraag zal beoordeeld worden, kan men voldoen aan de nieuwe voorwaarden. Voor hangende beroepschriften bij de Vlaamse Regering, waarvan de decretale behandelingstermijn overschreden is, biedt dit al helemaal geen uitweg; tenzij men al deze beroepsindieners zou contacteren en verzoeken een nieuw beroepschrift in te dienen.

VERANTWOORDING

Het voorstel van decreet voorziet geen overgangsbepalingen. Dit is niet bevorderlijk voor de rechtszekerheid van de burgers. Elkeen die voor de inwerkingtreding van het nieuwe decreet een oriënterend bodemonderzoek, een beschrijvend bodemonderzoek of een bodemsaneringsproject overmaakte aan de OVAM met het oog op een evaluatie en/of conformverklaring ervan, wordt op de dag van de inwerkingtreding van het voorstel van decreet geconfronteerd met nieuwe regelgeving. Strikt gezien kan geen enkele van de zonet vermelde stukken op die dag dan ook voldoen aan de nieuwe bepalingen. Strikt gezien dient OVAM de aan haar overgemaakte stukken af te keuren en dienen de indieners ervan de door hen aangestelde erkende bodemsaneringsdeskundigen de opdracht te geven aanvullingen uit te voeren zodat wordt voldaan aan het nieuwe decreet. Dit zal evenwel onmogelijk zijn want geen enkele deskundige zal nog erkend zijn.

Ook personen die een hangend dispuut hebben met de OVAM of de Vlaamse Regering worden plots geconfronteerd met nieuwe regelgeving. Dit stelt zich het scherpst bij betwistingen van de saneringsplicht of aanvragen voor het zogenaamde statuut van onschuldig bezitter bij de OVAM of de Vlaamse Regering. Deze disputen dienen bij de inwerkingtreding van het voorstel van decreet onmiddellijk aan de nieuwe voorwaarden getoetst te worden. De indieners van standpunten bij de OVAM of beroepschriften bij de Vlaamse Regering zullen inzake de aanvragen voor het statuut van onschuldig bezitter (in het voorstel van decreet de vrijstelling van saneringsplicht genoemd), nooit voldoen aan de nieuwe voorwaarden. Uit het voorstel blijkt immers uitdrukkelijk dat ook de nieuwe voorwaarden immers cumulatieve voorwaarden zijn. Bij dergelijke voorwaarden voldoet een aanvraag niet zodra men aan één van de afzonderlijke voorwaarden niet voldoet. Aangezien standpunten of beroepschriften die voor de inwerkingtreding van het voorstel van decreet ingediend werden logischerwijs niet zullen aantonen dat voldaan is aan de nieuwe voorwaar-